

WSŁUCHANIE W PULS

Poszukiwanie teatralne Pracowni || ROSA
realizowane podczas rezydencji
w Instytucie Grotowskiego

ETAP II **26/01 – 24/02/2016**

Kierownictwo: prof. Grzegorz Ziółkowski
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza i PRACOWNIA || ROSA, Poznań

Konsultant: prof. Paul Allain
School of Arts, University of Kent, Canterbury, UK

PRACOWNIA || ROSA

INSTYTUT
THE GROTOWSKI
INSTITUTE IM. JERZEGO
GROTOWSKIEGO

www.grotowski-institute.art.pl
Facebook/Instytut Grotowskiego

Wsluchanie w PULS

Po zmierzchu wielkich narracji pozostały nam, w niszach, już tylko te małe. Wszędzie rozpanoszyło się przecież widowisko, z przynależnym mu żywiołem dramatyczności. Dramat to tyle co gra, gra-strzelanka, gra w zabijanego. Kto z kim? Kto przeciw komu? Kto komu...? Kto pod kim...?

Potrzebujemy opowieści, które w naturalnym rytmie przypływów i odpływów wsączą w nas scenariusze zachowań, wzorce relacji. Dramaty-gry też to robią, ale inaczej – poprzez konflikty, poprzez wybuchy zerwań i pojednań. Storytelling, gawęda, bajarstwo to głos babci czy dziadka, który na żywo, wprost do ucha wnuczki czy wnuka szepce słowa mające moc uodparniającą, homeopatyczną. Głos ten przycicha, a my – ogłuszeni przez medialny jazgot, często sami go wzmagając – coraz gorzej słyszymy.

Potrzebujemy historii – jak mówi Peter Brook – nie historyjek. Mogą być prawdziwe, jak w książce Tahara Ben Jellouna *To oślepiające, nieobecne światło*, mogą być fikcyjne, jak w dramacie Wajdi Mouwada *Pogorzelisko*. Historia więźnia TAZMAMARTU, który przetrwał m.in. dlatego, że w celi nawiedzał go anioł, a może tylko wróbel, czy historia matki z *Pogorzeliska*, która została zgwałcona przez własnego syna i dała życie – w bólu i przerażeniu – dwojce bliźniaków, a potem w testamencie zapisała im walkę o dorosłość – to opowieści, które niosą w sobie ziarno tragedii. Tragedii odpowiedzialności, tragedii bycia w odpowiedzi. Tragedii do rozegrania w teatrze – tej maszynie antropologicznej, która uczy, jak widzieć i słyszeć, jak rozmawiać i rozumieć.

Hybrydyczne i wielowątkowe przedsięwzięcie PRACOWNI || ROSA „Wsluchanie w PULS” konfrontuje się z tymi problemami poprzez praktykę i myśl – poprzez przedstawienia, seminaria praktyczne, spisane rozważania i żywe dialogi. W nadziei, że młodsze pokolenie utalentowanych i oddanych artystów wyraźniej dostrzeże obowiązki, jakie przed nim stoją, że powinnyści te staną się dla nich bardziej namacalne.

Grzegorz Ziółkowski

Kalendarium

ETAP I

1 sierpnia – 30 września 2015

BRZĘZINKA ■ LEŚNA BAZA INSTYTUTU GROTOWSKIEGO

1–8 sierpnia • rezydencja artystyczna PRACOWNI || ROSA

9–22 sierpnia • seminarium otwarte ATIS STARS

24 sierpnia – 11 września • rezydencja artystyczna PRACOWNI || ROSA

13–30 września • seminarium konsultacyjne ATIS NICHE

28–30 września • seminarium inicjujące ATIS SPARK

30 września • otwarte podsumowanie pracy ATIS SHARING

ETAP II

26 stycznia – 24 lutego 2016

INSTYTUT GROTOWSKIEGO ● SALA TEATRU LABORATORIUM

29–30 stycznia | 19:00 • spektakl **TAZM Milczenie światła**

1 lutego | 19:00 • spektakl **TAZM Milczenie światła**

8–9 lutego | 19:00 • wrocławska premiera spektaklu **SERCE Cisza wieloboku**

13 lutego | 20:00 • spektakl **TAZM Milczenie światła**

14 lutego | 18:30 • spektakl **TAZM Milczenie światła**

16 lutego | 18:00 • (SALA KINOWA) **Dwugłos O CISZY**, spotkanie poświęcone książkom prof. Grzegorza Ziółkowskiego *Dwugłos O CISZY* (w języku polskim) i *Teksty OD SERCA* (w językach angielskim i polskim), prowadzenie prof. Dobrochna Ratajczakowa

16 lutego | 20:00 • **Dwugłos O CISZY**: spektakl *TAZM Milczenie światła*

17 lutego | 19:00 • **Dwugłos O CISZY**:

spektakl *SERCE Cisza wieloboku*

18 lutego | 18:00 • spektakl **SERCE Cisza wieloboku**

18 lutego | 20:30 • **Aktor: artysta – rzemieślnik**, rozmowa prof. Paula Allaina i prof. Grzegorza Ziółkowskiego na temat rzemiosła i sztuki aktorskiej

22 lutego | 17:00–21:00 • **W głąb procesu aktorskiego**, warsztaty prowadzone przez Claudia Santanę Bórqueza (Chile)

23–24 lutego | 18:00 • **ATIS NICHE SHARING**, pokazy miniatur wypracowanych w ramach ATIS NICHE:
— Csongor Köllő (Rumunia) *Wyjście awaryjne*
— Andrea Madrid Mora (Katalonia) *Sobowtór Weroniki*
— Mohammad Reza Aliakbari (Iran) *Abel i Kain*

23 lutego | 20:00 • **Persona: przejrzystość ścieżki aktora**, wykład praktyczny Claudia Santany Bórqueza (Chile)

Bilety na spektakle: 15 zł

Rezerwacja miejsc i sprzedaż biletów:

sekretariat@grotowski-institute.art.pl;

tel. 71 34 45 320; www.biletin.pl

Prosimy o odbiór biletów w Sekretariacie (Przejście Żelaznicze) w terminie uzgodnionym podczas dokonywania rezerwacji.

Koszt warsztatów: 50 zł

Kontakt i zgłoszenia: wypełnioną kartę zgłoszenia, dostępną na stronie internetowej Instytutu Grotowskiego, prosimy przysyłać do 15 lutego 2016 na adres Justyny Rodzińskiej-Nair: justyna@grotowski-institute.art.pl. Liczba miejsc jest ograniczona.

FOI JAMES MITCHELL

FOT. GRZEGORZ ZIOŁKOWSKI

O PRACOWNI

PRACOWNIA | ROSA (Rzemiosło Oraz Sztuka Aktorska) to przestrzeń między ludźmi, służąca długofalowej pracy nad sobą oraz badaniu relacji między wyszkoleniem aktorskim a twórczością teatralną.

Praca skupia się na uważności i harmonizowaniu oddechu, ciała i głosu. Jej sercem jest jakość lekkości, poszukiwana w przepływie działań i dialogowaniu – z samym sobą, otoczeniem, partnerem, grupą. Staramy się ją uobecnić w treningu i w improwizacjach, pojmowanych jako przestrzeń gry, rozgrywki. Improwizacje pomagają zbudować pomost pomiędzy treningiem i dziedziną wyobraźni, kompozycji i kreacji. W tej domenie zjawiają się przedstawienia, powoływane do życia wspólnym wysiłkiem.

Azylem PRACOWNI jest Sala Teatralna im. Wojciecha Bogusławskiego w Collegium Maius UAM w Poznaniu.

PRACOWNIA | ROSA pragnie podziękować profesorom: Dobrochnie Ratajczakowej, Elżbiecie Kalembie-Kasprzak i Bogumile Kaniewskiej za ich nieocenione wsparcie.

PRACOWNIA | ROSA

Więcej informacji: grzeg-rosa.home.amu.edu.pl,
www.facebook.com/pracowniarosa

ATIS

Od września 2012 roku PRACOWNIA | ROSA realizuje na UAM w Poznaniu intensywne praktyczne seminarium aktorskie ATIS.

Prace seminarium, zakorzenione w podejściu antropologicznym, skierowane są do międzynarodowego grona studentów, artystów i badaczy, którzy chcieliby w praktyczny sposób pogłębić swoje rozumienie ludzkiej kreatywności i ekspresji.

W ramach ATIS prowadzone są poszukiwania i nauczanie w zakresie podstawowych i zaawansowanych technik aktorskich, obejmujących:

- bycie otwartym na dialog i dzielenie się z innymi
- integrowanie działania, ciszy, dźwięku, mowy i śpiewu
- precyzyjne reagowanie poprzez działanie na impulsy płynące od partnerów, z literatury i innych tekstów, z ikonografii, muzyki, z przestrzeni i natury oraz z wewnętrznej sfery skojarzeń, wyobraźni i pamięci.

W latach 2012–2015 odbyło się dziewięć seminariów w Poznaniu i Brzezince, w których wzięło udział czterdzieści osób (kilka z nich kilkakrotnie) z następujących krajów: Anglia, Armenia, Cypr, Francja, Grecja, Hiszpania, Indie, Iran, Irlandia, Katalonia, Polska, Portugalia, Rumunia, Stany Zjednoczone, Szkocja, Turcja, Węgry i Włochy.

KIEROWNICTWO: Grzegorz Ziolkowski

PRACĘ WSPÓŁTWORZA: Maria Bohdziewicz i Maciej Zakrzewski

WSPÓŁPRACA AKTORSKA: Maria Kapata

STAŻ: Marta Pautrzak i Paulina Krzeczowska

Grzegorz Ziolkowski – nauczyciel, reżyser, wydawca, tłumacz, autor książek o Peterze Brook (2000) i Jerzym Grotowskim (2007). Pracuje jako prof. UAM dr hab. w Katedrze Dramatu, Teatru i Widowisk. Kieruje PRACOWNIĄ | ROSA oraz intensywnym praktycznym seminarium aktorskim ATIS. W ramach grantu Narodowego Centrum Nauki pisze książkę o samospaleniach w kulturze współczesnej. Więcej informacji: grzeg.home.amu.edu.pl

Maria Bohdziewicz – aktorka i pedagogka w PRACOWNI | ROSA, absolwentka wiedzy o teatrze UAM. Prowadziła przedsięwzięcia edukacyjne i artystyczne w społecznościach lokalnych i z osobami niepełnosprawnymi. Pisze wiersze i rapuje.

Więcej informacji: [Facebook/MariaHZdaniaDoCzytania](https://www.facebook.com/MariaHZdaniaDoCzytania)

Maciej Zakrzewski – aktor, muzyk i pedagog w PRACOWNI | ROSA, doktorant w Katedrze Dramatu, Teatru i Widowisk UAM, nauczyciel technik aktorskich w Akademii Sztuk Sceniczych w Poznaniu. Absolwent etnologii i antropologii kulturowej UAM, fotograf, przede wszystkim teatralny.

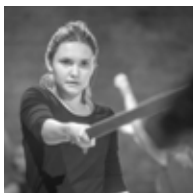
Więcej informacji: www.facebook.com/fototeatr.zakrzewski

Maria Kapata – absolwentka filologii klasycznej UW; uczestniczka Akademii Praktyk Teatralnych w Gardzienicach oraz projektu „Regula contra Regulam”. Wzięła udział w ATIS SITE OF THE FIRE (sierpień 2014). Współpracuje aktorsko z PRACOWNIĄ | ROSA od stycznia 2015 roku.

Marta Pautrzak – studentka wiedzy o teatrze UAM, brała udział w zajęciach „Etiudy teatralne”, prowadzonych przez Grzegorza Ziółkowskiego, a także w seminarium ATIS PANDORA'S BOX (luty 2014) i ATIS ISKRA (grudzień 2014). Współpracuje z poznańskimi aktorami: Barbarą Prądyńską i Januszem Stolarskim. Od lutego 2015 roku stażystka w PRACOWNI | ROSA.

Paulina Krzeczowska – studentka filologii romańskiej UW. Uczestniczyła w warsztatach Reny Mireckiej oraz w ATIS 2015 STARS i SPARK. Odbýwała staż w PRACOWNI | ROSA podczas ATIS 2015 NICHE.

Spektakle

TAZM Milczenie światła

Spektakl PRACOWNI | ROSA

29–30 stycznia | 19:00 PT.–SOB.

1 lutego 2016 | 19:00 PON.

13 lutego 2016 | 20:00 SOB.

14 lutego 2016 | 18:30 NIEDZ.

INSTYTUT GROTOWSKIEGO ● SALA TEATRU LABORATORIUM

Dla Dobrochny Ratajczakowej

Przedstawienie ukazuje próby odnalezienia wewnętrznego pionu w sytuacji krańcowej, nieludzkiej, a może – niestety – arcyłudzkiej opresji. Niesie z sobą pytanie o to, co sprawia, że człowiek może przetrwać, co stanowi dlań źródło siły w ekstremalnych warunkach, wyniszczających jego ciało i serce-umysł.

Spektakl oparty został na książce Tahara Ben Jellouna *To oślepiające, nieobecne światło*, będącej literackim przetworzeniem relacji osoby osadzonej w ciemności na osiemnaście lat w TAZMAMARCIE, ciężkim więzieniu w Maroku. *TAZM* i spektakl *SERCE* składają się na *Dwugłos O CISZY*.

Myszę o studni bez dna, o tunelu, który drażyłem palcami, zębami, z niezmordowaną nadzieją, że dostrzegę – choćby tylko na minutę, nieskończenie długą minutę – promień światła, iskrę, która odcisnę mi się na dnie oka i której moje ciało będzie strzegło niczym tajemnicy. Zamieszkałaby we mnie i żywała wieczność nocy, tutaj, na dnie grobu, pod wilgotną ziemią o zapachu człowieka odartego z człowieczeństwa, któremu ciosami łopaty rozszarpało skórę, odbierając wzrok, głos i rozum. Ale po cóż nam rozum tu, gdzie nas pogrzebano”.

Tahar Ben Jelloun: *To oślepiające, nieobecne światło*,
przeł. Małgorzata Szczurek

REŻYSERIA, DRAMATURGIA MUZYCZNA, SCENOGRAFIA, ŚWIATŁA: Grzegorz Ziółkowski

TEKST: Grzegorz Ziółkowski na podstawie książki Tahara Ben Jellouna *To oślepiające, nieobecne światło*

(przeł. Małgorzata Szczurek); fragmenty *Obcego* Alberta Camusa (przeł. Maria Zenowicz-Brandys). Tekst wypracowany został w dużym stopniu na próbach PRACOWNI | ROSA.

WYSTĘPUJĄ: Maria Bohdziewicz (Tebebt) i Maciej Zakrzewski (Salim)

FRAGMENTY MUZYCZNE: *The Remote Viewer Coil*, *Quasi una fantasia* Henryka Góreckiego w wykonaniu Kronos Quartet

CZAS TRWANIA: 65 min.

Przedstawienie zaprezentowane zostało po raz pierwszy w Sali Teatralnej im. Wojciecha Bogusławskiego w Collegium Maius UAM w Poznaniu w grudniu 2012 roku. Od tej pory odbyło się ponad pięćdziesiąt bezpłatnych pokazów w Sali Teatralnej.

W 2014 roku *TAZM* grany był w Teheranie (Iran) oraz na University of Kent w Canterbury (Anglia), na zaproszenie prof. Paula Allaina, a w styczniu 2015 roku w Instytucie Grotowskiego.

SERCE Cisza wieloboku

Wrocławska premiera spektaklu PRACOWNI | ROSA

8 lutego 2016 | 19:00 PON.

9 lutego 2016 | 19:00 WT.

18 lutego 2016 | 18:00 CZW.

INSTYTUT GROTOWSKIEGO ● SALA TEATRU LABORATORIUM

Dla F. – Maria Bohdziewicz

Mamie – Grzegorz Ziółkowski

Przedstawienie *SERCE Cisza wieloboku* poświęcone zostało problemowi rozpoznania swej tożsamości i własnych powinności w sytuacji, gdy podważone zostaje człowieczeństwo. Jest gestem współczucia wobec zwierząt i ludzi skrzywdzonych przez wojnę, fanatyzm i ideologię, jak miało to miejsce w przypadku Meriam Ibrahim, skazanej na publiczną chłostę i śmierć przez powieszenie za sprzeniewierzenie się dominującej religii.

Na spektakl na motywach dramatu Wajdi Mowada *Pogorzelisko* składają się dwie części: *Zgłiszcza* – *Suita*. *Mysząc o zwierzętach ze zbombardowanego zoo* i *Al-Atlat*

– *Ruiny. Pamiętając o historii Meriam Ibrahim...* Pierwsza z nich, preludium, dedykowana jest wszystkim zwierzętom, które padły ofiarą ludzkiej głupoty i próżności, i stanowi pomost między spektaklem *TAZM Milczenie światła* a drugą „komorą” *SERCA – Al-Atfal – Ruiny*. *TAZM* i *SERCE* składają się na *Dwugłos O CISZY*.

REŻYSERIA, DRAMATURGIA MUZYCZNA, SCENOGRAFIA, ŚWIATŁA: Grzegorz Ziółkowski

TEKST: Grzegorz Ziółkowski, na motywach dramatu *Pogorzelsko* Wajdi Mouawada (przeł. Tomasz Swoboda; z uwzględnieniem angielskiego przekładu Lindy Gaboriau), z fragmentem wiersza *Al-Atfal – Ruiny* i cytatem z *Pod wulkanem* Malcolma Lowry’ego (przeł. Krystyna Tarnowska), a także fragmentami tekstów piosenek *The Logical Song* zespołu Supertramp (autorzy tekstu: Richard Davies, Roger Hodgson) i *Silence is Sexy* Einstürzende Neubauten. Tekst wypracowany został w dużym stopniu na próbach PRACOWNI || ROSA.

WYSTĘPUJĄ: Maria Bohdziewicz (Meriam, Akuszerka, Przewodniczka, Dozorczyni, Kobieta); Maria Kapała (współpraca aktorska; Bliźniaczka, Matka, Babka), Maciej Zakrzewski (Bliźniak, Ukochany-Ojciec, Nihad), Grzegorz Ziółkowski (Notariusz)

POMOC TECHNICZNA: Marta Pautrzak

FRAGMENTY MUZYCZNE: *Zgłiszcza* – *Suita*: Valgeir Sigurðsson – płyta *Architecture of Loss: Guard Down, The Crumbling, Between Monuments, World Without Ground, Guardian at the Door, Big Reveal*
Al-Atfal – Ruiny: Hildur Guðnadóttir – płyta *Without Sinking: Elevation, Unveiled*; Supertramp *The Logical Song* (remix); Hanna Kulenty *A Cradle Song*; Einstürzende Neubauten *Silence Is Sexy*
W spektaklu śpiewana jest kolysanka grecka *Jesteś kwiatem pośród kwiatów*, której obecność zawdzięczamy Aphrodite Evangelatou.

Podziękowania dla uczestników seminarium ATIS 2014 SITE OF THE FIRE: Julii Lewandowskiej, Meysama Ghaseminejada, Pauliny Wilczyńskiej i Yildiz Gülmez.

Zarys spektaklu *SERCE Cisza wieloboku* zaprezentowany został po raz pierwszy w Sali Teatralnej im. Wojciecha Bogusławskiego w Collegium Maius UAM w Poznaniu 20 lutego i ponownie – 24 maja 2015 roku z okazji Dnia Matki. Przedstawienie dopracowane zostało w ramach poszukiwania teatralnego PRACOWNI || ROSA „Wstuchanie w PULS” (2015–2016) podczas rezydencji w Instytucie Grotowskiego.

Dwugłos O CISZY

Dwugłos teatralny PRACOWNI || ROSA

16 lutego 2016 | 20:00 wr.

Spektakl *TAZM Milczenie światła*

17 lutego 2016 | 19:00 śr.

Spektakl *SERCE Cisza wieloboku*

INSTYTUT GROTOWSKIEGO ● SALA TEATRU LABORATORIUM

TAZM FOT. JAKUB WITTCHEM

SERCE, FOT. JAKUB WITTCHEM

Dwugłos O CISZY to próba mierzenia się z paradoksem mówienia o tym, czego się wysłowić nie da. I to nie tylko dlatego, że gdy wypowiadam to „najdziwniejsze” słowo „cisza” – niszczyć ją, jak to ujęła Wisława Szymborska. Choć o ludzkim i zwierzęcym cierpieniu niejednokrotnie nie sposób mówić, gdyż jest ono zbyt od słów odległe i poraża, nie wolno o nim milczeć. Ale wówczas – no właśnie co: „What is the Word?”, by posłużyć się pytaniem Samuela Becketta.

Na *Dwugłos* składają się dwa bliźniacze, czy może precyzyjniej – prostopadłe, przedstawienia PRACOWNI || ROSA: *TAZM Milczenie światła* oraz *SERCE Cisza wieloboku*. Spektakle te rozmawiają ze sobą, uzupełniają się i przenikają. *TAZM* zaczyna się solilokwium o ciszy, prośbą o nią, *SERCE* kończy – przerwaniem milczenia.

Pierwsze przedstawienie jest o pionie, jest męskie, grane na głębokość sali; drugie – kobiece, horyzontalne, grane na jej szerokość. Pierwsze jest z Macieja, drugie – z Marii. Pierwsze ufundowane zostało na narracji, prawdziwej opowieści o zniszczonym bezpowrotnie życiu

i próbach zachowania i restytucji człowieczeństwa, drugie – na dramacie, przedstawiającym fikcyjną – choć zważywszy na wojenne zawirowania, prawdopodobną – historię krzywdy i nienawiści, której destrukcyjna siła winna zostać w kolejnym pokoleniu przerwana. Ponieważ okazuje się, że jest to możliwe, na koniec *Dwugłosu* pojawia się nieśmiało nuta nadziei, rozbrzmiewająca – delikatnie niczym kolysanka – w innej tonacji.

Spotkania

Dwugłos O CISZY

Spotkanie z prof. Grzegorzem Ziółkowskim poświęcone jego książkom *Dwugłos O CISZY* (w języku polskim) i *Teksty OD SERCA* (w językach angielskim i polskim), prowadzenie prof. Dobrochna Ratajczakowa

16 lutego 2016 | 18:00 wr.

INSTYTUT GROTOWSKIEGO ■ SALA KINOWA **WSTĘP WOLNY**

Książka *Dwugłos O CISZY* zawiera zapis scenariuszy dwóch spektakli PRACOWNI || ROSA: *TAZM Milczenie światła* i *SERCE Cisza wieloboku*, składających się na teatralny *Dwugłos O CISZY*. Pomiędzy nimi znalazły się refleksje nie-tylko-o-teatrze, zawarte w *Tekstach OD SERCA* (wydawanych również jako osobne tomiki w językach angielskim i polskim), które stanowią intelektualne tło uprawianej w PRACOWNI pracy, a jednocześnie swoiste jej przedłużenie. Kolejna sekcja obejmuje fragmenty zaczerpnięte z książek, które tworzą myślowe zaplecze przedstawień, a także rozdział poświęcony aktorstwu, przede wszystkim w aspekcie szkolenia, treningu. Wydawnictwo kończy rozdział o PRACOWNI i jej działaniach, a także o tym, jakie doświadczenia poprzedziły jej założenie. Książka ta jest więc także skrótowną relacją z przebytej drogi.

Tak, jest hybrydyczna. Dominuje w niej podwójność, objawiająca się na wielu poziomach. Nie chodzi tu jednak o binarność, grę kontrastów czy dwubiegunowość, ale o podkreślenie, że w poszukiwaniach i praktykach PRACOWNI myślenie i robienie zbliżają się do siebie i przeglądają w sobie jak dwie krople rosy na żdzble trawy. I jak rosa, jak teatr – są nietrwałe... Szczególnie gdy opierają się instytucjonalizacji i chcą pozostawać w domenie serca.

Grzegorz Ziółkowski

PROJEKT OKŁADKI: MACIEJ PACHOWICZ

O współczuciu

Smród dobywający się z bagna historii i gnoju polityki ma tę właściwość, że wciska się niemal do każdego wnętrza. Czy hermetyczne zamknięcia lub ucieczka albo wycofanie są uprawnione? Być ponad to, trzymać się z dala, omijać gówno, aby się nie ubrudzić, aby nadaremnie nie trwonić sił – czy to marzycielstwo, śnienie na jawie? Na obrzeżach ufortyfikowanego, europejskiego holiday parku – pogorzeliśmy. A w jego centrum – rzeźnia, rozpasanie, brak miary, żądze „ja”. Rządzę ja. Obojętność. Udawanie, że nie wiemy. Że nie wiadomo. Że się nie wie. Obojętność. Wszystko-jedno – to właśnie nasza trauma, a jednocześnie nasze wyparcie. Zareagować na pogorzeliśmy naszych uczuć. Reagować – ze współczuciem. Ze współczucia.

Grzegorz Ziółkowski

Dobrochna Ratajczakowa – teatrołóżka i dramatołóżka, autorka wielu książek i prac redakcyjnych, około dwustu studiów i artykułów. Zajmuje się teatrem i dramatem XVIII, XIX, XX i XXI wieku oraz badaniem dynamicznych relacji teatralno-kulturowych. W 2006 roku nakładem Wydawnictwa Uniwersytetu Wrocławskiego ukazał się dwutomowy wybór jej prac *W kryształach i w płomieniu. Studia i szkice o dramacie i teatrze*. Redaguje trzy serie wydawnicze „Kolekcja teatralna” (Wydawnictwo Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, od 2006), „Theatroteka. Źródła i materiały do historii teatru” (Wydawnictwo Słowo/obraz terytoria, Gdańsk, od 2004) i „Nowoczesna Myśl Teatralna” (Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, od 2002). Twórczyni poznańskiej teatrologii na UAM w Poznaniu i wieloletni kierownik Zakładu Dramatu i Teatru, a później Katedry Dramatu, Teatru i Widowisk.

Aktor: Artysta – Rzemieślnik

Spotkanie z prof. Paulem Allainem i prof. Grzegorzem Ziółkowskim na temat rzemiosła i sztuki aktorskiej

18 lutego 2016 | 20:30 czw.

INSTYTUT GROTOWSKIEGO ● SALA TEATRU LABORATORIUM **WSTĘP WOLNY**

Zaiste mizerne wydają się dziś aktorskie aktywa... Najczęściej teatr, chory jak niemal cała kultura na brak ambicji, powierzchowność i łatwinę, wynikające tak z pośpiechu, jak z chronicznej kulturowej amnezji, nie wymaga bynajmniej od aktorów utrzymywania swoich głosów, ciał, wrażliwości i wyobraźni w stałej gotowości bojowej. Pracuje się tu zazwyczaj w rytmie zrywów, szarpnięć, których moc i natężenie wyznaczają kolejne premiery. Częstą chorobą jest uzależnienie od poklasku, czyli „publikotropia”, jak to określał Osterwa, ale zdarzają się też takie czy inne odmiany szmiry. Innymi słowy, teatr na olbrzymich swych polaciach utracił rzemieślnicze i etyczne podstawy.

Grzegorz Ziółkowski: *O aktorstwie*, w: *Teksty OD SERCA*

Paul Allain – profesor wiedzy o teatrze i widowiskach na University of Kent w Canterbury (Wielka Brytania). W latach 1989–1993 współpracował ze Stowarzyszeniem Teatralnym „Gardzienice”, wielokrotnie pełnił funkcję reżysera ruchu, współpracując z Katie Mitchell, Royal Shakespeare Company, Royal National Theatre i Royal Court, a także z zespołami offowymi. Zajmował się teatrem Europy Wschodniej i Rosji, wśród jego publikacji z tej dziedziny znajdują się książki *Gardzienice: Polish Theatre in Transition* (1997), a także współredagowane *Cambridge Companion to Chekhov* (2000). Jest autorem *The Art of Stillness: The Theatre Practice of Tadashi Suzuki* (2002; 2009 wyd. 2 popr. z DVD) i współautorem *The Routledge Companion to Theatre and Performance* (2006; 2014 wyd. 2). Ostatnio kierował projektami badawczymi wspieranymi przez Arts and Humanities Research Board i Leverhulme; pierwsze przedsięwzięcie poświęcone było Grotowskiemu, drugie – treningowi aktorskiemu (realizowane we współpracy ze Szkołą

Moskiewskiego Teatru Artystycznego, z którą stworzył program studiów magisterskich Physical Actor Training, prowadzonych w Kent i w Moskwie). W ramach „British Grotowski Project” redagował i współredagował *Grotowski's Empty Room* (2009), książkę Petera Brooka *With Jerzy Grotowski: Theatre is Just a Form* (2009) i Ludwika Flaszena *Grotowski & Company* (2010), a także zeszyt specjalny *Grotowski's Collaborators: Voices from Within* (2015). Pracował również nad przygotowaniem i realizacją wystaw, seminariów praktycznych i dużej konferencji w ramach Roku Grotowskiego 2009, ogłoszonego przez UNESCO. W 2009 roku otrzymał nagrodę Zasłużony dla Kultury Polskiej.

Więcej informacji:

www.kent.ac.uk/arts/staff-profiles/profiles/main/allain.html

Warsztaty i wykład praktyczny

W głąb procesu aktorskiego

Warsztaty prowadzone przez Claudia Santanę Bórqueza

22 lutego 2016 | 17:00–21:00 pon.

INSTYTUT GROTOWSKIEGO ● SALA TEATRU LABORATORIUM **WSTĘP WOLNY**

W języku angielskim z tłumaczeniem na język polski

101 MACIEJ ZARZEWSKI

Zajęcia skupiają się na ciele, dźwięku, rytmie i akcji pojmowanych jako obiektywne narzędzia rzemiosła aktorskiego. Działanie z ich pomocą umożliwia ustanowienie odmiennego rodzaju porozumienia między ludźmi i stworzenie obszaru artystycznych i osobistych poszukiwań, co prowadzić może ku istotnie prostych zdarzeń i radości wspólnego przeżywania.

Uczestnicy zajęć powinni nauczyć się na pamięć krótkiego tekstu lub pieśni w wybranym przez siebie języku.

Persona: przejrzystość ścieżki aktora

Wykład praktyczny Claudia Santany Bórqueza

23 lutego 2016 | 20:00 wt.

INSTYTUT GROTOWSKIEGO ● SALA TEATRU LABORATORIUM **WSTĘP WOLNY**

Głównym tematem wykładu, łączącego teorię z żywym działaniem, jest głęboki wpływ, jaki praktyka wywiera na życie aktora. Osoba uprawiająca aktorstwo może być postrzegana jako swoiste źródło wiedzy antropologicznej. Takie podejście otwiera nas na pojmowanie praktyki teatralnej jako konkretnego medium umożliwiającego realną zmianę siebie i innych. Praktyka ta obejmuje proste ludzkie istnienie podczas działania, nadawanie struktury akcjom, ciszę samoświadomości.

Claudio Santana Bórquez – absolwent studiów aktorskich i reżyserskich, pracuje jako profesor teatrologii uniwersytetu Playa Ancha w Valparaíso (Chile). Od 2010 roku dyrektor artystyczny Performer Persona Project, badającego ciało, dźwięk, rytm i żywe działanie człowieka. Jego prace teatralne obejmują następujące spektakle: *Niczego nie grając* (2011), *Wigilia* (2012), *Julia* (2013), *Jak pies w słońcu* (2013), *Przebrana bitwa pijanego* (2014), *Wykład performatywny: praktyka teatru* (2015). Ostatnio opublikował artykuł *O praktyce i przejrzystości aktora* w czasopiśmie „Gestos. Revista de Teoría y Práctica del Teatro Hispánico” (listopad 2015). W 2013 roku kierował Lab Performer Studies. W latach 2008–2010 roku pracował jako aktor w Laboratorio Permanente di Ricerca sull'Arte dell'Attore (Turyn, Włochy). W 2008 roku uczestniczył w cyklu warsztatów „Atelier” Instytutu Grotowskiego oraz projekcie „Horyzonty” Workcenter of Jerzy Grotowski and Thomas Richards. Jako reżyser Teatro de la Peste w latach 2002–2006 wystawił: *Yard Gal*, *Pincho Disney*, *Orwell 1984*, *Silence of God*, *Normal*.

Więcej informacji: www.performerpersonaproject.cl

Pokazy miniatur

ATIS NICHE SHARING

23–24 lutego 2016 | 18:00 wt.–śr.

INSTYTUT GROTOWSKIEGO ● SALA TEATRU LABORATORIUM **WSTĘP WOLNY**
WYMAGANA REZERWACJA MIEJSC

Miniatury zostały wypracowane w ramach seminarium ATIS NICHE, które odbyło się w leśnej siedzibie Instytutu Grotowskiego w Brzezince 13–30 września 2015 roku w ramach pierwszego etapu poszukiwania teatralnego PRACOWNI | | ROSA „Wstuchanie w PULS”.

— Wyjście awaryjne

Miniatura stworzona przez Csongora Köllő i Grzegorza Ziółkowskiego

FOT. MACIEJ JAMCZEŃSKI

Miniatura *Wyjście awaryjne* poświęcona została próbie pogodzenia się z zewnętrznymi okolicznościami i temu, jaki wpływ wywierają one na przeszłość, teraźniejszość i przyszłość człowieka. Próba ta utożsamia liminalnej przestrzeni, gdzie przeszłość i teraźniejszość współistnieją ze sobą (lub wywołują złudzenie, że tak jest). Stan ten nie może się przedłużać, więc niezbędne jest znalezienie wyjścia na zewnątrz. Ale w którą stronę winno ono prowadzić? Od teraźniejszości ku przeszłości, lub – *vice versa* – od przeszłości ku teraźniejszości? A co z przyszłością? Czy ma ona tutaj w ogóle coś do powiedzenia?

Csongor Köllő

Mater dulcissima – teraz mgła opada,
Naviglio nierówno uderza o brzegi,
opuchłe od wody drzewa płoną w śniegu;
nie jestem smutny tu na Północy, w zgodzie
ze sobą nie jestem, lecz nie oczekuję
niczych przebaczeń, choć są mi tży winni –
jak to ludzie ludziom. Wiem, cierpisz i żyjesz,
jak matki poetów żyją, moja biedna,
swe dzieci dalekie obdzielasz miłością
jak najsprawdliwiej. To ja dziś do ciebie
pięczę.

Salvatore Quasimodo: *List do Matki* (fragment),
przeł. Mieczysława Buczkówna

W miniaturze pojawiają się: wiersz Salvatore Quasimodo *List do Matki* (w języku węgierskim) oraz wiersz i fragmenty książki Tadeusza Różewicza *Matka odchodzi* (w języku angielskim, przeł. Barbara Bogoczek).

Pierwszą część miniatury stworzono podczas seminarium ATIS RECYCLE we wrześniu 2013 roku. Miniatura dopracowana została w ramach ATIS NICHE we wrześniu 2015 roku w Brzezince.

— Sobowtór Weroniki

Miniatura stworzona przez Andrzeja Madrid Morę i Grzegorza Ziółkowskiego

Miniatura *Sobowtór Weroniki* mówi o konieczności spojrzenia w twarz temu, co niechciane. O znaczeniu własnych działań wtedy, gdy znalazło się w pułapce. O poniżeniu kobiety, której jedyną nadzieją jest śmierć. O dialogu, jaki prowadzi się z samym sobą na różnych etapach życia. Na końcu Weronika nie będzie już Weroniką – otwiera się przed nią możliwość pozbycia się fałszywej, narzuconej osobowości. Nie będzie się już szarpać, nie będzie żywić nadziei wiodących na manowce... W końcu wszystko staje się jasne i przejrzyste.

Andrea Madrid Mora

A więc tak, tak.

No i proszę.

Jakże często siadałyśmy tutaj właśnie tak.

Jakbyśmy były tutaj od zawsze.

Przez tyle lat.

Jakbyśmy były tutaj od zawsze, ty i ja.

Nic nie mówisz.

Dlaczego nic nie powiesz.

Proszę nie siedź tak.

Siedzisz tylko i patrzysz, patrzysz.

Nie rób tak.

Nie siedź tak i nie patrz.

Jon Fosse: *Rambuku* (fragment),
przeł. Grzegorz Ziółkowski

W miniaturze pojawiają się: fragmenty sztuk Jona Fosse *Rambuku* (w języku angielskim) i Iry Levina *Veronica's Room*

FOT. MACIEJ JAMCZEŃSKI

(w językach angielskim i katalońskim), dwie tradycyjne pieśni katalońskie oraz fragment *Walking Song* Meredith Monk.

Środkową część miniaturowy stworzono podczas seminarium ATIS TRAP we wrześniu 2012 roku i ATIS FLOW & ETUDES w lutym 2013 roku. Miniatura dopracowana została w ramach ATIS NICHE we wrześniu 2015 roku w Brzezince.

— Abel i Kain

Miniatura Mohammada Rezy Aliakbari'ego w reżyserii Samaneh Zandinejad, konsultacje Grzegorz Ziółkowski

FOT. MACIEJ ZAKRZEWSKI

Miniatura *Abel i Kain* powstała z inspiracji dobrze znaną historią o zawiści i bratobójstwie. Skupia się na poczuciu winy i marzeniu o odkupieniu za pomocą muzyki.

Oto Orhan.

Ten, który nigdy nie dotykał ciała kobiety.

Ten, który rzadko widywał uśmiech swojej matki.

Ten, którego nikt dotąd nie pokochał.

Jestem dziedzicem Kaina, ręce splamiła mi krew
mojego brata.

Abbas Maroufi: *Symfonia umarłych* (fragment),
przetł. z języka angielskiego Grzegorz Ziółkowski

W miniaturze pojawiają się: fragmenty powieści Abbasa Maroufi'ego *Symfonii umarłych* (w językach perskim i angielskim) i *Ogrodu różanego* Sa'di'ego (w języku perskim) oraz tradycyjna pieśń perska.

Miniatura stworzona została w ramach ATIS NICHE we wrześniu 2015 roku w Brzezince.

Csongor Köllő (Rumunia) — węgierski aktor i reżyser. Ukończył aktorstwo (licencjat i magisterium) na Wydziale Teatru i Telewizji Uniwersytetu Babes-Bolyai w Klużu (Rumunia). Obecnie pracuje na tej uczelni nad rozprawą doktorską pod tytułem *Trening aktorski. Droga ku całkowitości*. Od 2010 roku uczy aktorstwa na macierzystym wydziale. W latach 2008–2013 pracował jako aktor w Węgierskim Teatrze Państwowym w Klużu. Współpracował z reżyserami takimi, jak: Matthias Langhoff, Gabor Tompa, Mihai Manitiu, Dragos Galgotiu. W 2014 roku współzałożył Stowarzyszenie Teatralne Shoshin, którym współkieruje. Stowarzyszenie zajmuje się tworzeniem, rozwijaniem i wspieraniem przedsięwzięć artystycznych, pedagogicznych i społecznych, kładąc nacisk na współpracę międzynarodową z grupami wywodzącymi się z różnych kultur. Zorganizowało szereg międzynarodowych warsztatów i wystawiło dwa spektakle: *Rodzina Antygony* — *historie ślepoty* (uliczna akcja teatralna w reżyserii Raüla laizy z Teatru Regula contra Regulam) oraz *Fragmenty z odległej pamięci* w reżyserii Köllő. Stowarzyszenie Shoshin stworzyło także KaravanAct — Festiwal Teatralny w Drodze, w trakcie którego przedstawionych zostało osiemnaście spektakli w dziesięć dni w trzech miastach. Csongor Köllő uczestniczył w ATIS 2013 RECYCLE, ATIS 2014 FAIL (BETTER) i ATIS 2015 NICHE.

Andrea Madrid Mora (Katalonia) — aktorka, członkini zespołu teatralnego Obskene, w którym występuje od 2010 roku. Ukończyła kierunek teatralny w Institut del Teatre w Barcelonie. W 2012 roku przeprowadziła się do Poznania, gdzie rozpoczęła współpracę z PRACOWNIA | | ROSA, jednocześnie w ramach programu Erasmus odbywała praktykę w Teatrze Ósmego Dnia. Zainteresowana ideami i praktyką Teatru Uciśnionych założyła w 2011 roku Assalt Teatre — zespół pracujący z nastolatkami i ludźmi starszymi z niepełnosprawnościami. Brała udział w warsztatach prowadzonych

przez Demaina Printempsa w Rosji, a także Fitza Mauritze'a i Veronala. Uczestniczyła w ATIS 2012 TRAP, ATIS 2013 FLOW& ETUDES i ATIS 2015 NICHE.

Mohammad Reza Aliakbari (Iran) — aktor od 2003 roku. Ukończył reżyserię teatralną na Uniwersytecie Teherańskim, a ostatnio uzyskał dyplom aktorski Uniwersytetu Tarbiyat Modares, gdzie obronił pracę magisterską *Aktorstwo w teatrze Jerzego Grotowskiego*. W 2014 roku kierował międzynarodową sekcją 17. Irańskiego Międzynarodowego Festiwalu Teatrów Uniwersyteckich IIFUT. Uczestniczył w warsztatach prowadzonych przez Odin Teatret i Lالش Theaterlabor, w zajęciach poświęconych biomechanice Meyerholda, a także w seminariach prowadzonych m.in. przez prof. Paula Allaina. Pracuje dla radia i występuje w wielu teatrach instytucjonalnych w Iranie. Przetłumaczył na perski książkę Petera Brooka *With Grotowski: Theatre is Just a Form* (red. Paul Allain, Georges Banu i Grzegorz Ziółkowski), która ukazała się drukiem w Iranie w grudniu 2015 roku. Uczestniczył w ATIS 2015 STARS i NICHE.

Samaneh Zandinejad (Iran) — absolwentka reżyserii teatralnej na Uniwersytecie Tarbiyat Modares. Występowała jako aktorka w przedstawieniach teatralnych i filmach. W 2006 roku założyła Teatr Madreseh, w którym wyreżyserowała pięć przedstawień. W 2012 roku otrzymała nagrodę dla najlepszej reżyserki na 30. Festiwalu Teatralnym Fadjr w Teheranie. Wyreżyserowała *Milczenie lalek* (2013) — przedstawienie oparte na historii Iraniki, która dokonała samospalenia. Wystawiła również dwa przedstawienia we współpracy z artystami *performance art*. Ostatnio pracowała w Komitecie selekcyjnym 18. Irańskiego Międzynarodowego Festiwalu Teatrów Uniwersyteckich IIFUT (2015). Uczestniczyła w ATIS 2015 STARS i NICHE.

